

Asia: VN/23899/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot koskien HE luonnosta

Ympäristöministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta. Ympäristöministeriö korostaa, että muutettu päästökauppadirektiivi on tärkein EU:n laajuinen ohjauskeino päästöjen vähentämisessä EU:n ilmastotavoitteiden mukaisesti vähintään 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä ja edettäessä kohti EU-tason ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä.

Direktiivimuutoksen myötä perustettavalla uudella fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupalla on oletettavasti myös merkittävä vaikutus taakanjakosektorin EU-tason päästökauppaan ja asetuksen jäsenmaakohtaisten veloitteiden saavuttamisessa, vaikka päästökaupparjestelmän ohjausvaikutus riippuukin päästöoikeuden hinnasta.

Päästökauppadirektiivi mahdollistaa soveltamisalan kansallisen laajentamisen nykyisen yleisen päästökaupan ja uuden jakelijoiden päästökaupan ulkopuolisille toimialoille. Ympäristöministeriö pitää positiivisena hallituksen esitysluonnoksen mukaista soveltamisalan kansallista laajennusta, mikä laajentaa päästökaupparjestelmän ohjausvaikutusta taakanjakosektorilla. Esitetty laajennus kattaisi vuoden 2021 päästötietojen nojalla noin 1,47 Mt CO₂-ekv. päästöt. Kun uuden polttoaineen jakelun päästökaupan direktiivin mukaiseen soveltamisalaan kuuluvat CO₂-päästöt olivat vuonna 2021 noin 13,7 Mt CO₂-ekv. ja vuonna 2021 taakanjakosektorin päästöt kokonaisuudessaan 27,2 Mt CO₂-ekv. niin hallituksen esitysluonnoksen mukainen jakelijoiden päästökaupan soveltamisala kattaisi vuoden 2021 päästötietojen perusteella yli 55% taakanjakosektorin päästöistä. Jakelijoiden päästökauppa on siten jatkossa keskeinen ohjauskeino päästöjen vähentämiseksi taakanjakosektorilla. Lisäksi ympäristöministeriö korostaa, että sekä yleinen päästökauppa että uusi jakelijoiden päästökauppa tukevat osaltaan myös Suomen ilmastolain mukaisen vuoden 2030 60 %:n päästövähennystavoitteen sekä kansallisen hiileneutraaliustavoitteen saavuttamisessa vuoteen 2035 mennessä.

Ympäristöministeriö kiinnittää huomiota myös siihen, että kansallisen soveltamisalan laajentamisen piiriin kuuluvien päästöoikeuksien huutokauppatulot kuuluisivat jäsenmaalle. Arviolta kyse olisi 50 euron päästöoikeuden hintaa ja vuosien 2021 päästötietojen mukaista päästömäärää käyttäen noin 73,5 miljoonan euron lisäistä vuotuisista tuloista. Jäsenmaa voi täysimääräisesti päättää kansallisen laajentamisen nojalla myönnettyjen päästöoikeuksien huutokauppatulojen käytöstä.

Direktiivi mahdollistaa tietyin edellytyksin päästökaupasta aiheutuvan kustannuksen hyvittämisen niille toimialoille, jotka ovat direktiivin mukaisen yleisen sekä jakelijoiden päästökaupan soveltamisalan ulkopuolella, ja jotka jäsenmaa sisällyttää yksipuolisesti jakelijoiden päästökauppaan. Ympäristöministeriö katsoo, että hyvitystoimet tulee suunnitella siten, että ne mahdollisimman vähäisessä määrin heikentävät kansallisen laajennuksen aikaansaamia lisäisiä päästövähennysvaikutuksia.

Säännelty yhteisö

Palaute ehdotetutesta säännellyn yhteisön määritelmästä ja velvoitteiden siirrosta sopimuksella sekä sääntelyn kohdetta koskevista vaikutuksista

-

Maa-, metsä- ja kalatalous

Miten ja kenelle mahdolliset hyvitykset tulisi toteuttaa erityisesti maa-, metsä- ja kalatalouden toimialoilla?

-

Liikennesektorin toimijat

Mitä vaikutuksia soveltamisalarajauksella on toimintaanne?

-

Miten mahdolliset hyvitykset niille yritysmuotoisille toimijoille, joiden käyttämä polttoaine tulee soveltamisalan piiriin, voisi toteuttaa?

-

Damski Juhani
Ympäristöministeriö

Aho Laura
Ympäristöministeriö